

Streszczenie

„Gdańska architektura po 1989 roku. Tożsamość i polityka w gdańskiej architekturze i urbanistyce długiej transformacji”

Praca ma na celu przedstawienie wstępnej analizy gdańskiej architektury po 1989 roku i próbę odpowiedzi na pytanie jakie zjawiska ukształtowały miejscową architekturę i przestrzeń omawianego czasu. Determinantą, która miała wpływ na współczesny obraz miasta była recepcja socjalistycznego dziedzictwa przeszłych dekad wraz z oddziaływaniem cywilizacji Zachodu, przefiltrowane przez ówczesne możliwości technologiczne i ekonomiczne. Kolejną kluczową kwestię stanowiła transformacja systemowa, która pociągnęła za sobą zmianę modelu administracyjnego, przenosząc znaczny ciężar z centralnie zarządzanego państwa na nowo utworzone samorządy. Te próbując odnaleźć się w trudnej sytuacji ekonomiczno-gospodarczej, podobnie jak Gdańsk, nie dość umiejętnie sterowały polityką przestrzenną swoich gmin. Dodatkowo istotnym, czynnikiem, który silnie rzutował (i rzutuje do dziś) na Gdańsk było poszukiwanie mitycznego *genius loci* i reinterpretacja miejscowej tożsamości przez kolejne pokolenie gdańszczan starających się umiejscowić swoją obecność w mieście w kontekście trudnej przeszłości.

Ramy czasowe pracy wyznacza rok 1989 – moment w historii, gdy nastąpił koniec ustroju politycznego Polskiej Rzeczypospolitej Ludowej – oraz rok 2018 – oddanie do użytku centrum handlowego Forum Gdańsk, stanowiący apogeum polityki kształtowania przestrzeni miasta ignorującej kontekst miejsca. Daty te pełnią funkcję jedynie umowną i nie narzucają omawianej pracy ścisłego rygoru.

Praca została podzielona na trzy główne rozdziały z czego rozdział I pomyślany został jako wprowadzający w zasadniczą problematykę pracy. Punktem wyjścia do badań została architektura postmodernizmu jaka zaistniała na świecie i w Polsce przed 1989 r., a także sytuacja w samym Gdańsku w tym okresie. Wszystkim tym zagadnieniom zostały poświęcone trzy podrozdziały tego rozdziału. Rozdział II stanowi zasadniczą część pracy o rozbudowanej strukturze. Otwiera go podrozdział wstępny poświęcony dyskusji jaka odbyła się w latach 90. wokół kierunku jaki powinna obrać gdańska twórczość architektoniczna. Pozostałe podrozdziały omawiają najważniejsze zjawiska gdańskiej sceny architektonicznej: centrum handlowe; architekturę biurową; architekturę hotelową na Głównym Mieście; architekturę dla kultury, nauki i sportu; architekturę sakralną oraz budownictwo mieszkaniowe. Rozdział III ma charakter podsumowania i jest próbą syntezy aspektów omawianych w pracy w wyniku czego zostały wyodrębnione dwa, moim zdaniem, najważniejsze kwestie kształtujące gdańską architekturę ostatnich 30 lat: poszukiwanie tożsamości i gdańska polityka przestrzenna w wolnorynkowej rzeczywistości.